

En hållbar framtid främjas runt om i världen

Inledning

Nyhetsflödet visar ofta oroande och negativa saker som händer runt om i världen. Det är viktigt att publicera nyheter om aktuella frågor, och effekterna av till exempel klimatförändringen och naturförlusten är redan synliga på många håll. Nyheterna kan dock överskugga många framsteg, idéer och kunskaper runt om i världen.

Låt oss se hur man främjar en hållbar framtid i världen. I detta avsnitt bekantar vi oss genom verkliga exempel på vad som görs i olika delar av världen för en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar framtid. I avsnittet bekantar vi också med åtgärder som ett antal städer har vidtagit för att främja hållbar utveckling.

Källor:

<https://maailma2030.fi/sv/hur-ser-varlden-ut-ar-2030/>

<https://www.ykliitto.fi/yk-teemat/kestava-kehitys> (på finska)

<https://hallbarahelsingfors.hel.fi/>

Helsingfors och övriga städer rapporterar lokalt till FN om målen för hållbar utveckling

Visste du att Helsingfors var den andra staden i världen som förband sig att lokalt rapportera om förverkligandet av målen för hållbar utveckling i enlighet med FN:s modell? Sedan 2018 har städerna Helsingfors och New York strävat efter att främja införandet av lokal rapportering i världen? Idag är mer än 200 städer runt om i världen med i projektet!

Du kan läsa om den lokala rapporteringen av städernas mål för hållbar utveckling och om Helsingfors stads rapport på [webbplatsen Hållbara Helsingfors](#).

Källor:

<https://hallbarahelsingfors.hel.fi/varfor-ar-hallbar-utveckling-viktig-och-varfor-overvakas-den/>

<https://hallbarahelsingfors.hel.fi/>

Målen för hållbar utveckling är anknutna till varandra

Avsnittets globala exempel på en hållbar framtid i städer runt om i världen är anknutna till flera olika mål för hållbar utveckling i FN:s åtgärdsprogram Agenda 2030. Målen för hållbar utveckling är anknutna till varandra och beaktar sambanden mellan olika problem.

Exempelvis är motverkandet av klimatförändringen också starkt anknutet till andra mål för hållbar utveckling och främjandet av dem.

Hållbar framtid och högt välbefinnande i städer?

Utmaningen för en hållbar framtid har i vissa städer varit att det inte har varit möjligt att uppnå en hög nivå av välbefinnande på ett miljömässigt hållbart sätt. Detta har exempelvis varit en utmaning i Helsingfors. Syftet är att förbättra hållbarheten i städerna genom att göra gamla verksamhetssätt mer hållbara, utveckla nya lösningar och upprepa goda praxis samt förstärka det internationella samarbetet.

Källor:

<https://maailma2030.fi/sv/hur-ser-varlden-ut-ar-2030/>

<https://www.ykliitto.fi/yk-teemat/kestava-kehitys> (på finska)

<https://hallbarahelsingfors.hel.fi/>

Hållbar stad

Städerna belastar ekosystemen så de bör planeras med beaktande av den ekologiska hållbarheten. Därför skulle det vara lönsamt att öka mångfalden och ekosystemens funktionalitet bättre när man bygger städer.

I städer i den stilen skulle:

- högre byggnader byggas,
- mer trafik byggas under jorden och
- förutom markanvändning även andra områden för stadens ekosystem beaktas.

Viktigast skulle dock vara att öka mängden grön infrastruktur i städerna. Till exempel genom att öka växtligheten kan bindningen av koldioxid och luftkvaliteten förbättras och splittringen av städernas ekosystem minskas. Stora grönområden är viktiga för människans rekreation och som livsmiljöer för djur.

Resonemangsuppgift:

Ofta råder det dock brist på stadens areal och naturen är tvungen att vika undan för staden. Hur skulle man kunna öka tankesättet Naturen först? Hurdan skulle en hållbar stad vara?

Källor:

Aaltonen, A., Kujansuu, E., Merilä, J., Seppälä, J., Suontausta, T. och Tuominen, P. 2021. Biomi: Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin. Helsinki: Otava s. 173–176.

Ett ekologiskt hållbart liv

I ett ekologiskt hållbart liv borde vi ändra vårt agerande globalt för att beakta gränserna för vår gemensamma planets bärkraft. En hållbar stad säkerställer lika möjligheter till ett gott liv för nuvarande och framtida generationer. Samtidigt beaktar den att den ekologiska hållbarheten och naturresurserna är begränsade. Hållbar utveckling kan inte vara hållbar om man inte samtidigt beaktar att naturresurserna är begränsade och tryggar naturens mångfald.

Utmaningarna för den ekologiska hållbarheten kräver brådskande åtgärder, eftersom klimatförändringen och försämringen av naturens mångfald kräver snabba globala åtgärder.

Följande mål i FN:s Agenda 2030 är särskilt anknutna till ekologisk hållbarhet:

- 6. Rent vatten och sanitet för alla
- 13. Bekämpa klimatförändringen
- 14. Hav och marina resurser
- 15. Ekosystem och biologisk mångfald

Härnäst bekantar vi oss med exempel där människor runt om i världen har arbetat tillsammans för att främja en ekologiskt hållbar framtid.

Källor:

<https://hallbarahelsingfors.hel.fi//>

<https://www.ykliitto.fi/yk-teemat/kestava-kehitys> (på finska)

En ungdom städade en giftig tomt i Mumbai och planterade inhemska växter på tomten

Mål 15: Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, främja ett hållbart bruk av skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald

Tidskriften The Guardian (17.10.2021) intervjuade under COP26-konferensen hösten 2021 unga klimataktivister från hela världen. Tim Lewis skrev till artikeln ett avsnitt om indiern

Aadya Joshi. 18-årige Aadya bestämde sig för att föreslå att han skulle kunna städa upp ett nedskräpat område i sitt bostadsområde i Mumbai, Indien. Han passerade tomten två gånger om dagen på väg till och från skolan. Tomten hade tidigare varit avsedd att användas som trädgård för den lokala polisstationen, men under årens lopp hade den omvandlats till ett förorenat område fullt med sopor och skräp. En dag gick Aadya in på polisstationen och bad tålmodigt om tillåtelse att städa upp trädgården.

Till slut städade han upp tomten, vilket tog honom fyra söndagseftermiddagar, och utöver detta planterade han med hjälp av andra lokalbor växter och träd som hör hemma i Indien på tomten. Aadya sade att arbetet var utmattande, men givande.

Aadya fick idén om att plantera inhemska växter från en skogsplanteringsmetod (eng. Miyawaki method of afforestation) och ett arbete som skrivits av ekologen Douglas Tammy vid universitetet i Delaware. Båda hade hävdat att plantering av inhemska träd kan avsevärt påverka återställande av mångfalden bland insekter och djur. I Mumbai har gärningen haft en konkret inverkan på mångfalden; idag trivs i polisstationens trädgård apor och både fjärilar och fåglar har flyttat in.

Efter att ha skapat trädgården skapade Aadya en databas över 2 000 inhemska växter från den indiska subkontinenten och för detta arbete tilldelades han priset Children's Climate Prize som delas ut årligen. Han planerar också nya, större projekt. Aadyas råd till andra ungdomar som också vill agera själv, är att börja litet. För hans egen del var det polisstationen i grannskapet, vilket var ett lätthanterligt projekt. (Lewis, T., The Guardian. 2021.)

Källor:

Tim Lewis, Guardian. 17.10.2021. Aadya Joshi, 18, India/US. Gen Z on how to save the world: young climate activists speak out.

<https://www.theguardian.com/environment/2021/oct/17/gen-z-on-how-to-save-the-world-young-climate-activists-speak-out#5fdcf77e-16c9-4c85-be2e-d8f9ba516916> (på engelska)

<https://www.ykliitto.fi/node/4580>

I Nairobi och på andra ställen i Kenya utvecklas användningen av förnybar energi

Mål 13: Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och deras konsekvenser.

Enligt en nyhet på Yle (1.4.2015), skriven av Petri Burtsov, producerades i Kenya redan 2015 upp till 70 procent av elen med förnybara energiformer. I Nairobi och övriga Kenya har man strävat efter att producera energi för industrin med förnybara energikällor. (Burtsov, P., Yle. 2015.)

Enligt Geoffrey Kamads artikel i Guardian (22.2.2022) finns potential även för användningen av solpaneler, eftersom det finns mycket solljus. **Användningen av solpaneler är inget nytt sätt att producera billig el i Kenya, men ett nytt försök som gjorts i landet är experiment med odling av odlingsväxter under solpaneler.** The Guardian skrev i februari 2022 att forskningen kring detta i det halvtorra distriktet Kajiado, 90 minuters bilfärd från Nairobi, kommit fram till lovande resultat.

Genom studierna fick man exempelvis veta att kålhuvudena som odlats under solpaneler var en tredjedel större och hälsosammare än kålhuvuden som odlats på lika stora jämförelselotter med lika mycket gödsel och vatten. Tack vare de lovande forskningsresultaten tas metoderna som tillämpats inom odling under solpaneler i bruk även på gårdar som idkar frilandsodling. (Kamadi, G., The Guardian. 2022.)

Källor:

Petri Burtsov, Yle, Nairobi. 1.04.2015. Uusiutuva energia mullistaa köyhien elämän Keniassa. <https://yle.fi/uutiset/3-7783141>

Geoffrey Kamadi in Nairobi, The Guardian. 22.02.2022. Kenya to use solar panels to boost crops by 'harvesting the sun twice'. <https://www.theguardian.com/global-development/2022/feb/22/kenya-to-use-solar-panels-to-boost-crops-by-harvesting-the-sun-twice> (originalspråk: engelska)

<https://www.ykliitto.fi/yk-teemat/kestavan-kehityksen-tavoitteet>

Ett socialt hållbart liv

Vad gäller social hållbarhet spelar samhällelig rättvisa och delaktighet en viktig roll, vilket städerna också förverkligar i sin verksamhet. Socialt hållbara städer främjar förverkligandet av de mänskliga rättigheterna, jämlikhet och likabehandling. Ojämlikhet och fattigdom som går i arv förebyggs i socialt hållbara städer exempelvis genom tjänster.

Världen förändras och det är också viktigt för den sociala och kulturella hållbarheten att olika städer reagerar på förändringarna.

Följande mål i FN:s Agenda 2030 är särskilt anknutna till social och kulturell hållbarhet:

- Ingen fattigdom
- 11. Hållbara städer och samhällen
- 16. Fredliga och inkluderande samhällen
- 7. Hållbar energi för alla
- God hälsa och välbefinnande
- God utbildning för alla
- Jämställdhet
- 2. Ingen hunger

Härnäst bekantar vi oss med exempel där människor runt om i världen har arbetat tillsammans för att främja en socialt hållbar framtid.

Källor:

<https://voima.fi/artikkeli/2021/agendalla-planeetta-maa-17-artikkelin-sarjassa-paneudutaan-agenda-2030-tavoitteisiin/> (på finska)

<https://www.brookings.edu/multi-chapter-report/city-playbook-for-advancing-the-sdgs/> (på engelska)

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-01-14/milan-plans-bike-lane-infrastructure-to-rival-paris> (på engelska)

Buenos Aires utvecklade ett system för att förbättra kvinnors självbestämmanderätt och möjlighet till att röra på sig i stadens offentliga rum

Målet SDG5: Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Som en del av rapporten City playbook for advancing the SDGs. A collection of how-to briefs on advancing the Sustainable Development Goals locally skrev Francisco Resnicoff och Marisa Miodosky från stadsstyrelsen för Buenos Aires om strävandena efter att främja jämställdhet mellan könen i det offentliga rummet i Buenos Aires.

Buenos Aires i Argentina stod inför problemet att utarbeta en konkret handlingsplan för att uppnå SDG5, alltså jämställdhet, eftersom staden saknade data baserade på exakt information om exempelvis hur kvinnor rör på sig i stadens offentliga rum.

Som en lösning på detta utvecklades ett system som mer exakt kunde mäta kvinnornas självbestämmanderätt i staden ur tre olika perspektiv: fysisk, ekonomisk och beslutsfattande. Med hjälp av bättre insamlade data insåg man i Buenos Aires att de bästa praxis för att stärka kvinnors självbestämmanderätt baserar sig på medborgardeltaktighet och en öppen förvaltning.

Ett exempel på förbättring av kvinnors självbestämmanderätt i Buenos Aires var förbättrade möjligheter att använda kollektivtrafiken i synnerhet för kvinnor som bor i utsatta grannskap. I dessa stadsdelar kan kvinnors tillgång till kollektivtrafiken försvåras bland annat av inrotade könsstereotyper, trygghet, smala gator i områdena och placering av hållplatser i utkanterna av grannskapet. Kvinnors möjligheter att använda kollektivtrafiken utvecklades genom att intervjua kvinnor i utsatta grannskap för att samla in information och ge dem möjligheten att delta i arbetet att komma på lösningar.

Stora och små åtgärder vidtogs. Exempelvis:

- förbättrades trafiksäkerheten
- antalet bussturer och -linjer ökades
- och nya hållplatser placerades nära bostadshus.

Källor:

Francisco Resnicoff, Undersecretary for International & Institutional Relations & Marisa Miodosky, Director for Partnerships at the Secretariat for Gender Equality, Government of the City of Buenos Aires, 2020. Buenos Aires, Argentina: How Buenos Aires uses the SDGs to advance women's rights: A data-driven approach to gender equity in the public space. Report: City playbook for advancing the SDGs. A collection of how-to briefs on advancing the Sustainable Development Goals locally. Co-edited by Anthony F. Pipa & Max Bouchet.

https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2020/12/City-playbook_Buenos-Aires. (på engelska)

<https://www.ykliitto.fi/sukupuolten-valinen-tasa-arvo> (på finska)

Staden New York samarbetar med skolor och lärare för att inkludera målen för hållbar utveckling i stadens verksamhet och utbildningen av stadens ungdomar

Målet SDG4: Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Delmålet 4.7: "Senast 2030 säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling."

Som en del av rapporten City playbook for advancing the SDGs. A collection of how-to briefs on advancing the Sustainable Development Goals locally skrevs en beskrivning av program som tagits fram i New York, USA, för att ge lokala ungdomar bättre möjligheter att delta i arbetet för hållbar utveckling.

I New York i USA har man utvecklat program som stöder ungdomar i staden att bättre delta i arbetet för hållbar utveckling. Som en lösning skapades 2015 **New York City Junior Ambassadors program (NYCJA)**, som hjälper ungdomar att förstå sina roller som globala medborgare och förespråkare för hållbar utveckling i sina gemenskaper. Programmet ger

även nya möjligheter för FN:s personal att nå hundratals ungdomar i staden och bättre höra deras åsikter.

Varje år väljs ungdomar i åldrarna 12–13 år och deras lärare till programmet. Lärare söker till programmet och berättar om medel, genom vilka målen för hållbar utveckling kan inkluderas i undervisningen. Programmet omfattar besök hos FN, presentationer av FN:s experter om målen för hållbar utveckling, besök hos diplomater och ledare för stadens ämbetsverk samt möjligheter att delta i FN:s evenemang. I slutet av året kulminerar programmet i ett projekt som ungdomarna själv genomför om det mål för hållbar utveckling som de studerat i klassrummet. Ett år byggde exempelvis en grupp ungdomar egna solpaneler i temat naturvetenskap.

Källor:

Alexandra Hiniker, Executive Fellow for Sustainability Initiatives, Carnegie Mellon University, 2021. New York, United States: How to align city strategies with the SDGs: Embracing common language to measure and amplify progress. Brookings, 2021. Report: City playbook for advancing the SDGs. A collection of how-to briefs on advancing the Sustainable Development Goals locally. Co-edited by Anthony F. Pipa & Max Bouchet.

https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2021/12/City-playbook_New-York-City.pdf (på engelska)

<https://www.ykliitto.fi/hyva-koulutus> (på finska)

Ett ekonomiskt hållbart liv

Vad gäller ekonomisk hållbarhet är målen för hållbar utveckling anknutna till fattigdom, utkomst, arbete, konsumtion, näringar och innovationer. I städerna kan också exempelvis teman som bostäder, byggande och trafik betraktas ur perspektivet ekonomisk hållbarhet.

Följande mål i FN:s Agenda 2030 är särskilt anknutna till ekonomisk hållbarhet:

- 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- 10. Minskad ojämlikhet

- 12. Ansvarsfull konsumtion och produktion.

Härnäst bekantar vi oss med exempel där människor runt om i världen har arbetat tillsammans för att främja en ekonomiskt hållbar framtid.

Källor:

<https://www.ykliitto.fi/yk-teemat/kestava-kehitys> (på finska)

<https://hallbarahelsingfors.hel.fi/>

I Milano byggs hundratals kilometer skyddade cykelvägar för att bekämpa förvärrade trafikföroreningar

Mål 11: Säkerställa säkra och hållbara städer och bosättningar.

Mål 9: Bygga motståndskraftig infrastruktur samt främja hållbar industrialisering och innovation.

Feargus O'Sullivan skrev en artikel (14.1.2022) i tidskriften Bloomberg om byggandet av ett nätverk av skyddade cykelvägar i Milano, Italien. I Milano byggs ett nätverk av skyddade cykelvägar som ska vara ett av Europas mest omfattande nätverken fram till 2025. Syftet är att göra cykling till en prioritet och det enklaste sättet att ta sig runt i hela metropolområdet Milano, som omfattar själva staden, förorterna och en del av landsbygden nära Milano.

Milanos nätverk av cykelvägar är anknutet till främjandet av en hållbar stad och stadens infrastruktur, men det bidrar samtidigt till ekologisk och social hållbarhet. Staden säger att planen förutom att minska luftföroreningarna är att förbättra tillgången till stadens centrum för personer med låga inkomster som bor i utkanterna av staden. Planen syftar dessutom till att förbättra trafiksäkerheten. Cykelvägar skyddar cyklister bättre, samtidigt som ökningen av antalet cyklister ökar deras synlighet i trafiken samt ökar andra människors medvetenhet om och respekt för dem.

I Milano har man redan tidigare strävat efter att bekämpa problemen med utsläpp från fordon, bland annat genom att 2008 införa trängselavgifter i stadens centrum och genom att förbjuda dieselfordon i största delen av staden sedan 2014.

Källa:

Feargus O'Sullivan, Bloomberg, Europe edition. 14.01.2022. Can Milan Become Europe's Most Bike-Friendly City? <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-01-14/milan-plans-bike-lane-infrastructure-to-rival-paris> (på engelska)

<https://www.ykliitto.fi/kestavat-kaupungit-ja-yhteisot> (på finska)

Nya innovationer för att bromsa klimatkrisen utvecklas i Peru och i andra delar av Latinamerika

Målet SDG9: Bygga motståndskraftig infrastruktur samt främja hållbar industrialisering och innovation.

Kukka-Maria Ahokas skrev en artikel i tidskriften Voima (02/2022) om mål 9 för hållbar utveckling. Artikeln ingick i en artikelserie om Agenda 2030. Alejandra Dinegro, en peruansk sociolog som intervjuats i tidningen Voimas artikel, säger att sydamerikanska forskare årligen utvecklar innovationer, det vill säga nya uppfinningar som används i övriga delar av världen.

Dinegro säger att den offentliga sektorn i Peru har utvecklat mätare som är lämpliga för lokala omständigheter för att mäta luftkvalitet och UV-strålning. Det är viktigt för invånare i städer som lider av luftföroreningar och hetta.

Även artificiell intelligens används nu i Latinamerika, till exempel för att identifiera olaglig avverkning av Amazonas regnskog. Den artificiella intelligensen lär sig känna igen ljud och den kan upptäcka om till exempel ljud från en motorsåg eller skogsmaskiner hörs från regnskogen i områden där det inte är tillåtet att avverka skogen. Politiken och innovationerna ska också beakta effekterna av ekonomisk ojämlikhet, miljökrisen och människornas hälsa. Förutom ekonomer och kodare har också sociologer och antropologer, som exempelvis känner till perspektiv av sociala konflikter, involverats i planeringen av Perus nya AI-strategi.

Universitet och företag samarbetar också i projektet för att utveckla innovationer. Den peruanska staten har också utvecklat företagskuvöser där startupföretagare får finansiering och stöd för verksamheten. Forskare och startupföretag kan dock möta utmaningar på grund av korruption, som är ett stort problem.

Dinegro lyfter också fram ungdomarna som en generation som deltar i samhällsaktivism och har rollen som ”maktens väktare”. Under de senaste åren har framför allt ungdomar från Amazonas grundat en hel del organisationer och företag som arbetar för att skydda miljön och djuren. Massor av unga volontärer är med i verksamheten.

Källor:

Kukka-Maria Ahokas, Voima. 02/2022. Agenda2030. Oma asiantuntemukseemme ei ratkaise kaikkea – ilmastokriisin hidastamiseen tarvitaan myös globaalien etelän innovaatioita.

<https://voima.fi/artikkeli/2022/oma-asiantuntemukseemme-ei-ratkaise-kaikkea-ilmastokriisin-hidastamiseen-tarvitaan-myos-globaalien-etelan-innovaatioita/> (på finska)

<https://www.ykliitto.fi/kestavaa-teollisuutta-innovaatioita-ja-infrastruktuureja> (på finska)

Reflektionsfrågor

Fundera kort på följande frågor:

Vilka tankar väckte de exempel du läste?

Vilka andra mål för hållbar utveckling skulle kunna vara anknutna till dessa exempel?

Du kan bekanta dig med FN:s mål för hållbar utveckling på webbplatsen för Finlands FN-förbund.

Skriv ner dina tankar kort.